

kertész és a természet gyönyörű együttműködésében.

Megszívlelésre méltó a tanulók beszámolója arról a hatásról, amit egy-egy temető látása tud kiváltani bennük. A síremlékek szépsége, a temető rendezettsége, kertszerűsége a tanulót szinte vonja a halottak birodalmába, s a lelki tisztulás, a felújuló kegyelet érzése mellett ismeretei ott is rögzítést kapnak az elhunyt nagy emberek életéből. De a stílusos emlékmű, sírszobor sokszor tanulságos elmélyedésre is készít: tehát esztétikai ízlése fejlődik ott is. Nem kell külön hangsúlyozni, minő hasznos például Budapest temetőit látogatni. Erdemes volna oda külön tanulmányútra indulni diákjainkkal. Tehát a város még temetőjével is nevel.

De a város nevelő társulataival, egyesületeivel, újságjaival is. A vidéki város különösen. Sok tanuló élénk figyelemmel kíséri az irodalmi társaság eseményeit, tagjaiért lelkesedik, őszinte tiszteletet érez irántuk. Dicsőségükre vágyik. Nagy tisztelete van előtte a helybeli lapoknak is. Azokból ismeri meg az újságot általában. A szerkesztő úr látható valaki, nem mindennapi tekintély, s egy-egy jobb cikke miatt a diák nem kevésbé néz fel rá csodálattal, mint az irodalmi társaság tagjaira.

Kétségtelen, hogy a vidéki város közvetlenebb nevelő, mint a főváros. Mert a vidéki város kevés nézínalójával, hírességeivel szinte kínálja magát. A különös és tekintélyes, tárgy és személy, kiemelkedik a házai és eseményei közül, látható, hozzáférhető; a fővárosban ezer és ezer az, ami figyelemre méltó és az élet egyéb ingerei mellett mégsem kötik le a figyelmünket. Erdőben járunk ott, amelyben a nagy sűrűség miatt nem a szálfák, hanem az erdő homályos titka érdekel. A vidéki városnak még gyárjai is, azzal, hogy kéményestül folyvást a szem elé merednek, s közel esnek, közvetlenebb esz-

közök a nevelésre, csak hogy a fővárosban ezek között is minden cél és tetőzés szerint lehet válogatni.

A jó nevelő-hatásokat tekintve is általában a főváros iskolái és a főváros környéki iskolák igen nagy előnyben vannak a vidéki iskolákkal szemben. Más kérdés az, hogy a kínálkozó tényezők kihasználására hogyan lehet a fővárosi tanulók figyelmét hasznosan lekötni. A messze eső vidéki városok ifjúsága azonban sajnálattal kénytelen nélkülözni sok szépet és hasznosat, ami ízlését fejleszthetné és ismereteit bővíthetné, s ami a fővárosban önként kínálkozik.

A főváros nevelő tényezőit a vidéki iskolák számára csak a kormányzat teheti hozzáférhetővé. A legnagyobb utazási kedvezményeket kellene megadni a diákságnak, hogy anyagi megterhelés nélkül még a legszegényebbek is eljuthassanak a kultúra középpontjába. Az országunkat átfogó kis államok tavasszal és ősszel iskolavonatot indítanak vidékek és városok megismertetésére, a tanulóifjúság tudásának elmélyítésére. Minálunk a városokat látnivágyó polgárság 75%-os kedvezménnyel utazhat filléres gyorsokon, s erre a kedvezményre vasútjaink sohase fizetnek rá. Miért nem juthat legalább ilyen kedvező utazáshoz tanulóifjúságunk, amelynek valóban szüksége van értékeink, országunk megismerésére, s amely a ráfordított figyelmet és áldozatot a hazának kamatostul fizetné vissza?

Szeretnők remélni, hogy ifjúságunknak nem sokáig kell legalább ilyen kedvezményes kultúrutakra vágyakoznia és várakoznia.

Réfi László.

Új tanterv a kereskedőtanoncsiskolákban. Az 1937/38. tanévtől kezdve a magyarországi kereskedőtanoncsiskolák lényegesen módosított tantervvel végzik oktató és nevelő munkájukat. E

folyóirat hasábjain¹⁾ volt alkalmunk a pedagógus-közönséget tájékoztatni a kereskedőifjak iskolai oktatásáról. A jelenlegi szervezet működéséhez további kívánságokat is fűztünk és most örömmel számolunk be arról, hogy a 47.300/1937 V. 2. számú és közel 6 oldalra terjedő VKM. rendelet *jelentős lépéssel vitte előre kereskedőtanonciskolánk szervezetét.*

A rendelet két cél érdekében tartalmaz fontos újításokat:

1) intenzívebbé teszi a nemzeti szellemű nevelést.

2) kiegészíti az 1928-ban kiadott tantervet a gyakorlati életnek azóta felmerült kívánalmai szempontjából.

A nemzeti szellemű nevelés főleg a földrajznak, kisebb mértékben a történelemnek új anyagcsoportosításával erősödik meg. Nyer a földrajz óraszámában, amennyiben az I. osztályban az eddigi 1 óra helyett 2 órában kell hetenként tanítani, főleg pedig *nyer a hazai földrajz tanítása*, ugyanis az új tanterv — a földrajzpedagógia modern kívánalmainak megfelelően — *a honismeretet* állítja a tanítás középpontjába. Kizárólag hazai földrajzot tanítunk az újítás alapján az I. osztályban, nagyrészt hazai témákkal foglalkozunk a II. és IV. osztályban és állandó kapcsolatot tartunk fenn a hazai gazdaság-földrajzzal a III. osztályban is.

A *történelem tanítása* változatlan óraszám mellett azáltal válik a nemzeti szellemi nevelés erősebb tényezőjévé, hogy az új tanterv hangsúlyozza a korunkhoz közelebb eső és nemzeti öncélúságunkat hirdető eseményeket. Ilyenek pl. — [a] tantervből idézve — az ország felszabadításának néprajzi következményei, I. Lipót önkényuralma és a magyar visszahatások, II. Rákóczi Ferenc szagadságharca, a magyar reformkorszak, a szabadságharc és önkényuralom, Széchenyi és Kossuth, Csonka-Magyarország nemzeti és gazdasági erőfe-

szítései, stb.

A gyakorlatiasabb szellemű oktatást az új tanterv az áruismereteknek lényegesen kibővített tanításával kívánja biztosítani. Igen helyesen ismeri fel, hogy „az áruismeret az a tantárgy, amellyel a leendő árukereskedő szakmai képzését az iskola különösen elősegíti”. Az óraszámot a III. és IV. osztályban hetenként kettőre, illetve háromra emeli s talán még nagyobb jelentőségű, hogy az iskolai laboratóriumnak, a szakmába vágó tüzemek látogatásának és megfelelő számú növendék jelenléte esetén a szakmák szerint való csoportos áruismerettanításnak fontosságát nyomatékosan hangsúlyozza.

Jelentős az az újítás, amely az áruismereti technikát, a jó kereskedő és alkalmazott modorát, üzleti viselkedését behatóan taníttatja a gyakorló iroda tárgykörében a III. és IV. osztályban. Itt igen fontos lenne, hogy a szaktanár ne csupán teljesen otthonos legyen az üzleti élet levegőjében, hanem erős tanítói készség mellett valóban rendelkezék mindazokkal a kellékekkel, amelyek tanítását igen eredményessé tehetik: a helyes és magyaros beszéd, intelligencia, gyors disztingváló képesség és jó fellépés terén valóban példát adhasson az életbe kilépő fiatal segédnek.

Égésben véve azzal végezzük, amivel kezdtük: nagy örömmel fogadtuk; kereskedőtanonciskolai tanárok, ezt az újítást és várjuk, hogy a rendszert teljesen kiépítő további rendelkezések — tökéletes elhelyezés, kötelező kereskedői képesítés, speciális kereskedőtanonciskolai tanárképzés, főhivatású állások megszervezése, stb. — mielőbb szintén napvilágot látnak

¹⁾ I. évf. 3. szám.

Aldobolyi Nagy Miklós.

Nemzetközi pedagógiai érintkezés. Az utóbbi időben mind gyakrabban nyilvánul meg az az óhaj, hogy az egyes nemzetek pedagógusai ne elszí-